

PTT'DEKİ TAŞERON İŞÇİLERİNİN HAKLARI NELERDİR?

Aydınlık Gazetesi, 2 Eylül 2013

Yıldırım Koç

Kanundışı taşeron uygulamasının en yaygın olduğu kamu işyerlerinden biri de PTT.

PTT'de 2011 yılı sonunda 1089 memur, 27.317 sözleşmeli personel ve 789 işçi çalışıyordu. Ancak PTT'nin asıl işlerinden bazıları, kanuna aykırı bir biçimde, hizmet alımı yoluyla yerine getiriliyordu.

PTT'de 2011 yılında toplam işçi giderleri 47,6 milyon liraydı. Memurlar ve sözleşmeli personel için yapılan toplam harcama da 1.041,0 milyon liraydı. Buna karşılık PTT dışından yapılan hizmet alımlarının toplamı 246,1 milyon lirayı buluyordu.

Yürürlükteki mevzuatımıza göre, asıl işin bir bölümünün bir alt işverene (taşerona) verilebilmesinin önkoşulu, bu işin "teknolojik nedenlerle uzmanlık" gerektirmesidir.

Teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektirmeden asıl işin bir bölümü bir taşerona verilirse, burada kanundışı bir uygulama söz konusudur. Taşeron ile asıl işveren arasında imzalanmış bulunan alt işverenlik sözleşmesi "yok hükmünde" veya geçersiz sayılır.

Böylece, asıl işin kanundışı bir biçimde taşerona verilmiş olan bölümlerinde çalışan taşeron işçileri, işin başından itibaren PTT'nin asıl işçileri sayılır. Böylece bu kurumdaki işçi sayısı 789'un birkaç katı olur. Örneğin, Haber-İş Sendikası'nın yapması gereken, kanundışı bir biçimde taşerona verilen işlerde alt işverenlik sözleşmesinin iptaline çalışmak olmalıdır.

PTT'den Taşeronlara Aktarılan Kaynaklar

PTT 2011 yılında taşeronlara posta taşıma için 45,4 milyon lira, posta gönderileri ayırım ve sevki için 87,5 milyon lira, motorize köy dağıtımı için 3,7 milyon lira, hybrid mail için 11,5 milyon lira, PTT Matik için 3,0 milyon lira, PTT çağrı için 0,5 milyon lira, bakım onarım işleri için de 19,1 milyon lira ödeme yaptı.

Bunlar PTT'nin asıl işinin parçalarıdır.

PTT 2011 yılında taşeronlara temizlik için 19,0 milyon lira, personel taşıma için 7,2 milyon lira, özel güvenlik için 22,8 milyon lira, kiralık araçlar için de 21,9 milyon lira verdi.

Kanun ve yönetmelikteki düzenlemeye göre, PTT'nin yukarıda belirtilen işlerinin çoğu asıl iştir ve teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektirmediğinden, taşerona verilemez.

Yargıtay Kararı PTT'nin Taşeron İşçilerini Koruyor

Bu konudaki Yargıtay kararı şöyledir:

"Davalı kurum tekel niteliğindeki posta dağıtım işi için yasa ile kurulmuştur. Kurum, gönderilen kıymetli evrak, mektup, havale gibi adrese gitmesi gereken belgeleri, kabul etmekte, adresine ulaşması için nakil etmekte ve gönderilen yerde bulunan işyerindeki elemanları ile de gönderilen adrese dağıtmaktadır. Davalı kurum posta tekeli dışında kalan dağıtım işinde de, aynı prosedürü uygulamaktadır. Posta tekeli dışında kalan gönderilerin kabulü, nakli ve dağıtım işi, yardımcı iş olarak kabul edilemez. İhale ile alt işverenlere verilen bu iş, tekelindeki posta dağıtım işi gibi, asıl iştir. Yukarıdaki hükümler dikkate alındığında, kural olarak asıl işin bölünerek alt işverene verilmesi mümkün değildir. Davalı kurumun verdiği asıl işin bir bölümü olan posta dağıtım işinin teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren bir yönü de bulunmamaktadır. Bu maddi ve hukuki olgulara göre, davalı PTT Genel Müdürlüğü gerçek işverendir. Asıl işin bir bölümü ihale ile verilen diğer şirketin işverenlik sıfatı bulunmamaktadır." (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, Esas No.2007/23286, Karar No.2008/2222, Tarih: 25.2.2008)

Haber-İş Sendikası görevlerini yerine getirmezse, taşeron işçilerinin yapması gereken, derneklerde örgütlenmek ve bilgili, namuslu ve cesur avukatlar aracılığıyla haklarını aramaktır.